

הקדמה בעניין הקדיש¹

הנה בשעה"כ דף י"ד ע"ג התחיל מוהרח"ו לבאר עניין הקדיש וכן הרש"ש השלים וסיכם כוונות הקדיש בנה"ש בדף כ"ו ע"ב וכן צריך להבין שעניין הקדיש קשור לכל סדר התפילה וחיובים ללמוד עניין עליית העולמות דרושי כסא הכבוד וסדר אבי"ע בעץ חיים להבין בעומק כללות עניין התפילה, שיש ב"יע תחתונים ובי"ע דאצילות ובוזה יש להיעזר בטבלת הרב "עלי נהר" בתחילת ספרו ובביאורו לסדר התפילה, וכמובן לראות הלכה למעשה בסידורים למיניהם.

שעה"כ דף י"ד ע"ג... ועתה נבאר סדר הקדיש של קודם הודו לה' קראו כו' ואגב נבאר סוד כל הקדישים בעזרת האל יתברך דע כי הנה עד עתה נכללת העשיה ביצירה אבל עדיין לא קבלו הג"ר דעשיה מן היצירה אלא בחי' נפש של היצירה ואנו צריכים לתת להם עוד בחי' רוח ממש של היצירה וזה נעשה ע"י הקדיש שאומרים קודם הודו לה'... ע"כ ע"ש.

הנה כאן הקשר עם הבי"ע תחתונים שבתבית אשה ריח וכו' עלו פנימיות חב"ד דעשיה ליצירה אך קבלו רק נפש ובקדיש יקבלו בחינת רוח ובאמרנו הודו לה' קראו וכו' יקבלו נשמה². בהמשך מבאר עניין ד' פעמים מ"ב אך הוא קורא להם ב' פעמים כ"ח וב' פעמים מ"ב, וגם מבאר שקדיש שלפני הודו הוא מ"ה וס"ג, יתבאר בהמשך.

שעה"כ דף י"ד ע"ג... וצריך לכוין בזה הקדיש כי יש בו ב"פ כ"ח וב"פ מ"ב... ותכוין בשם הויה במילוי אלפין דמ"ה שהוא בעולם היצירה שיש בו בחינת כ"ח אותיות דמילוי המילוי וגם יש בו מ"ב אותיות בכל כללותו שהם... והנה אלו המ"ב והכ"ח האחרים תכוין אל הוי"ת ס"ג שיש בעולם הבריאה שיש בו כ"ח ומ"ב כנ"ל בהויה דמ"ה דאלפין וטעם כונה זו עתה היא לפי שכונתנו עתה הוא להמשיך כח בחי' הרוח דיצירה עד סוף כל העשיה ולכן צריכין אנו להאיר אור גדול עליון משם ס"ג דבריאה מן הכ"ח והמ"ב דבריאה אל ג"ר דעשיה כדי שעיי"ז יוכלו לתת אח"כ כח רוח יצירה בכל העשיה כנז':

הנה כאן ביאר ב' המ"ב בשם מ"ה וכן ב' המ"ב בשם ס"ג אך כאמור מחשב רק כ"ח, ורק בהמשך נראה שהרש"ש מבאר זה ד' פעמים מ"ב. ראה ע"ח ב' דף ק"ד ע"ג. ועוד בהרבה מקומות עניין פשוט ומלא ומלא דמלא.

¹ הבאתי קצת סיכומים משיעוריו הנפלאים של הרה"ג הרב מרדכי עטיה שליט"א, מה שחנן אותי הקב"ה בחסדו עלי, וכמובן לא מחליף את ספרו הנפלא של מו"ר הרב "עטרת מרדכי" על הקדיש, רק שזה בסגנון אחר למתחילים בקיצור.
² ראה שעה"כ דף י"ז ע"ב ד"ה עניין ה' מלך:..... ונמצא עתה כי ג"ר דעשיה שעלו אל היצירה נעשו יצירה ממש וקבלו בחי' נשמה מצד היצירה, ע"כ. הרי ג"ר דעשיה עלו לג' תחתונות דיצירה וקבלו נפש באשה ריח וכו' (ראה מהמעיל אליהו דף מ"ט רע"ב מבואר שקבלת הנפש היא באשה כן כתב הרב הדאיה חלק א' סימן כ"א וראה עוד בספר של מו"ר הרב מרדכי עטיה שליט"א בספרו "עטרת מרדכי" על הקדיש עמ' ד' ה') ובקדיש שלפני הודו ניתן להם רוח ונשמה בהודו. הרי שכאן מדבר בבי"ע תחתונים שעלייתם היא רק מג' לג' ולא אמר שעשיה עלתה אלא ג"ר. לעיל וכן בהמשך נבין היטב ההבדל ביניהם בכוונת התפילה.

ע"ח ב' דף ק"ד ע"ג... ענין שם מ"ב שיש בכל עולם מן ג' עולמות אצילות בריאה יצירה משא"כ בעולם עשיה כנזכר בכת"י בחסרון התקונים והנה אלו הם ששם מ"ב דאצילות הוא ד' אותיות פשוטים דהוי"ה וי' אותיות מילוי אלפין שהם ג' מ"ה וכ"ח אותיות מילוי דמילוי דאלפין. שם מ"ב דבריאה הם ב' שמות אהי"ה יה"ו וכן אהי"ה אשר אהי"ה שהוא גימטריא מ"ב ושם מ"ב דיצירה הם שם מ"ב הרמוז ברי"ת אנא בכח שהוא אבגית"ץ כו'.

(גם צריך שתדע כי ד' היות הם א' הוי"ה דע"ב דיודין באצילות והוי"ה דס"ג בבריאה ודמ"ה ביצירה ודב"ן בעשיה והנה בכל הוי"ה מן הג' רראשונות הנ"ל דאצילות בריאה יצירה יש בהם סוד מ"ב אתון כנ"ל כי ד' אותיות הפשוטים וי' אותיות המילוי וכ"ח אותיות דמילוי המילוי הרי מ"ב דהוי"ה דע"ב ודהוי"ה דס"ג ודהוי"ה דמ"ה אבל בהוי"ה דב"ן שהוא בעשיה אין בה מ"ב אתון)... ע"כ ע"ש.

הנה תחילה הרב ביאר את הגי' מ"ב רגילים שיש ביצירה אבגית"ץ בריאה אהי"ה יה"ו או אהי"ה אהי"ה, ואצילות מ"ב דפשוט ומלא ומלא דמלא, אך הנה בהמשך יש סוגריים לא ידוע ממי התוספת הזו שאינה שכתב יד מורח"ו בהוצאת אהבת שלום, שמביא ג' מ"ב הכל דהויות ע"ב ס"ג מ"ה, ולכאורה זה מה שיש בקדיש וצ"ע.

נה"ש דף כ"ו ע"ב... הקדיש של הודו שהוא ס"ג ומ"ה³ שייך גם כן קודם קוה אל ה' כו' ושייך גם כן לקדיש בתרא של ערבית ושייך גם כן לאחר קריאת תורה⁴ שבכתב:

וקדיש דיוצר שהוא ס"ג וע"ב שייך גם כן לאחר ובא לציון כו' ושייך גם כן לקדיש דיוצר דערבית ושייך גם כן לאחר קריאת המשנה ולאחר קריאת הקבלה⁵:

וקדיש שלאחר נפילת אפים שהוא ע"ב ע"ב שייך גם כן קודם עמידה של מנחה ולאחר עמידה, וקודם עמידה דערבית ואחריה, ושייך גם כן לאחר קריאת ספר תורה... ע"ש.

קדיש דס"ג ומ"ה להעלות העשיה דערבית ודאחר תפלה לדוד ודאחר ערבית ואחר תורה שבכתב:

הרי ביאר כל סוגי הקדישים ובהמשך יתבאר של מנחה וערבית ודיתמי ועוד מבאר את הד' מ"ב"ים איך הם בקדיש שנים דאותיות ושנים דתיבות. וראה מה שכתב כאן הרב שקדיש ס"ג

³ יש פעמים שאומרים ס"ג מ"ה או מ"ה ס"ג ושאלתי את מו"ר הרב עטיה מרדכי שליט"א ואמר לי שאין בזה כל שעניין זה אותו הדבר.
⁴ כאן הכוונה לקריאת תורה או תנ"ך בחומשים ולא ביום שני וחמשי שאז הוא אחרי עמידה והוא ע"ב דע"ב כמו שמבאר בהמשך, ואין שינוי אם אומרים על ישראל כמו בקדיש של הודו או בקריאת מקרא אומרים יהא שלמה רבה והוא גם כן ס"ג מ"ה.
⁵ הנה בפריע"ח כתב בדף ל"ג ע"ב סוף פרק ג' כמו בשעה"כ וכן כמו הנה"ש שהוא ס"ג ע"ב. אך שם בדף ל"א ע"א כתב שיטה אחרת שהוא ע"ב ע"ב א' של נוקי דאצילות וא' של ז"א דאצילות. ואולי שיש הבדל בין קריאה סתם של קבלה גירסא בלא לימוד או לימוד עם עמקות ראה בכל זה בספר של מו"ר הרה"ג הרב מרדכי עטיה שליט"א "עטרת מרדכי" על הקדיש בעמוד רס"ט.

מ"ה בתרא של ערבית וכן הוא גם חלק מקדיש יתמי הוא ס"ג מ"ה, ורק בג"ר דקודש קדשים וד-ו' היכלות וישתבח ויתפאר וכו' במ"ב המיוחד של יתמי, וכמו"ש בספר של מו"ר "עטרת מרדכי" על הקדיש בעמודים צ"א עד צ"ז. וראה לקמן בעניין קדיש דיתמי מה שסיכמתי גם כן.

נה"ש דף כ"ו ע"ב: ... בכללות הקדיש יכוין כי יש בו ד' מ"ב שנים דאותיות ושנים דתיבות דהיינו יתגדל ויתקדש שמיה רבא הם ד' תיבות ומבעלמא עד משיחיה הם עשר תיבות ומן אמן יהא כו' עד סוף הקדיש הם כ"ח תיבות הרי [מ"ב] אחד דתיבות... ע"כ ע"ש.

הרי הוא ממשיך שם בביאור זה ומבאר איך על ידי אמירת הקדיש שהוא בחינת ד' מ"ב דתיבות ואותיות נמשכים להיכל קודש קודשים ול-ו' היכלות תחתונים שגם הם מתחלקים לג"ר ו-ו"ק, מוחין דהויות שהם מ"ב דמ"ה ומ"ב דס"ג.

נה"ש דף כ"ו ע"ב: ... להמשיך נרנח"י דנח"י דכח"ב ד-ו"ק דשש היכלות התחתונים שהם ז"א דז"א דעשיה דז"א דאצי' ודז"א דז"א דעשיה וגם יכוין להמשיך ע"י מ"ב הנז' רוח מהיצירה לג"ר דז"א דז"א דעשיה.

וגם יכוין להעלות ע"י מ"ב הנזכר את הז"א דז"א דעשיה דז"א דאצילות ליצירה וע"י המ"ב הבי' דאותיות הרמוז בז' וויין יכוין להמשיך נרנח"י דנח"י לג"ר דששה היכלות התחתונים... ע"כ ע"ש.

הרי סידר המשכת המוחין וגם סדר העליה של בי"ע דאצילות מעולם לעולם, ותיקון בי"ע תחתונים במקומם, וכאן בקדיש הודו יש כוונה נוספת שהיא להמשיך רוח לג"ר דעשיה שעלו ליצירה וזה בבי"ע תחתונים.

הרי שיש בירור ב' בחינות א' בי"ע תחתונים ב' ובי"ע דאצילות, וגם המשכת המוחין היא גם לבי"ע תחתונה וגם בי"ע דאצילות. אך העליות הם רק לבי"ע דאצילות בלבד.

ועוד צריך להבין ויבואר בהמשך יותר ש-בי"ע דאצילות העולים הם ב' בחינות א' בחינה שהתבררה אתמול ונתקנה קצת והייתה לבי"ע דאצילות 2-3-4 וירדה לעזור בבירור, והיום תעלה להיות אצילות דאצילות 1 וכן ב' בי"ע דאצילות שהתבררו היום ונתקנו קצת עולים להיות 2-3-4. ובהמשך נבין עוד שגם זו"ן דתמול שלשום יורדים לעזור בבירור.

טבלת כל הקדישים והסבר קצר

מ"ה - ס"ג	ס"ג - ע"ב ⁶	ע"ב - ע"ב	יתמי מ"ה - ס"ג יש מ"ב תחיית המתים בג"ר דהיכל קה"ק וכן דו' היכלות
לפני הודו יש תוספת רוח לג"ר דעשיה ⁷ שעלו באשה.	לפני יוצר שחרית	אחרי ⁸ עמידה שחרית	לפני עלינו לשבח שחרית
קודם קוה אל ה'	אחר ובא לציון	אחרי קריאת התורה יום ב' ה'	לפני עלינו לשבח מנחה
אחרי לימוד תורה ⁹ שבכתב	לפני יוצר דערבית	לפני עמידה מנחה ואחריה	לפני עלינו לשבח ערבית
	אחרי קריאת משנה וקבלה ¹⁰	לפני עמידה ערבית ואחריה	

⁶ כולה לבריאה ולא כן בשאר העולמות שרק מלכות דמלכות ירדה, ולכן צריך קדיש.

⁷ הנה באשה ריח ניחוח לה' מתחילים לעלות בי"ע תחתונים והם יעלו רק משלוש לשלוש. ובתחילה ג"ר דעשיה הפנימיות שלהם עולה לחיצוניות נה"י דיצירה וקבלו נפש, ובקדיש של הודו מקבלים רוח, ובהודו לה' קיראו וכו' מקבלים נשמה, ראה כל זה לעיל ולקמן שהארכנו בזה.

⁸ כמבואר לעיל לפני העמידה בשחרית אין קדיש שכן הקישור בין בריאה לאצילות הוא אמיץ וחזק שכן כל המלכות של האצילות ירדה

⁹ הרי ע"ב ס"ג או ס"ג ע"ב וכן בכל שאר הקדישים הסדר של השמות אינו משנה.

¹⁰ ראה לעיל שהארכנו בעניין זה וגם מבואר בספר של מו"ר הרה"ג מרדכי עטיה שליט"א "עטרת מרדכי" על הקדיש עמ' רס"ט הארה 2 ע"ש.